

dle zákona čis. 180 z 19. března 1920 pak prováděl zabírání županský úřad a rozhodoval o náhradě okresní soud v řízení dle zákona čl. XLI. z roku 1881. Oba tyto zákony nahrazeny byly potom zákonem ze dne 12. srpna 1921, čis. 304 sb. z. a n. (§ 13), jenž vstoupil v účinnost dne 6. září 1921 a má v §u 4 odst. 9 a 11 též ustanovení o příslušnosti a řízení v příčině náhrady jako zákony jím zrušené. Nenáležela by tedy věc ani zde před zemský soud v Praze, nýbrž před místně příslušný okresní soud na Slovensku. Nařízení vlády ze dne 13. září 1920, čis. 523 sb. z. a n. pak provádí pouze novelu k zákonu o ubytování vojska ze dne 7. dubna 1920, čis. 248 sb. z. a n. a nepraví k otázce, o niž jde, nic. To platí i o právě citované novele. Dlužno tudíž sáhnouti zpět až na zák. čl. XXXVI. z roku 1879, jenž jest právě zákonem o ubytování vojska a novelu k němu XXXIX z roku 1895, z nichž první obsahuje v §u 20 předpis o příslušnosti, přikazuje provádění ubytovacích záležitostí, k nimž dle §u 19 patří i odměna za potřeby ubytovací, jakož i stížnosti proti rozhodnutím v nich vydaným správním úřadům tam jmenovaným. Do opět jiné skupiny pak patří vládní nařízení ze dne 21. května 1920, čis. 366 sb. z. a n., jehož se finanční prokuratura v dovolacím rekursu dovolává. Jest to prováděcí nařízení k zákonu ze dne 15. dubna 1920, čis. 333 sb. z. a n. o náhradě škody obětem politické persekuce za války 1914—1918 a výslovně vylučuje v §u 1 čis. 5 náhradu podle zákona o válečných úkonech dle cit. čl. 68 z roku 1912 stanoví k zjištění škod těch smíšené komise (§§ 8, 9, 11) a vůbec nedává právního nároku na náhradu (§ 12). K zákonům o válečných úkonech náleží spíše vládní nařízení čis. 298 a 303/1919, pak čis. 379/1921, vesměs stanovící, kdy počíná lhůta k válečným úkonům a konečně čis. 66 a 424/1921 stanovící, kdy počíná lhůta 6 měsíců předepsaná v §u 33 zákona o válečných úkonech k uplatňování nároků na náhradu.

Čís. 5976.

Není třeba, by povolání spoluporučníka ve smyslu §u 211, poslední odstavec, obč. zák. stalo se některým ze způsobů prohlášení vůle uvedených v §u 577 obč. zák. Stačí, když otec prohlásil vůli zcela určitě, úplně při smyslech, bez nátlaku, podvodu a podstatného omylu.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1926, R I 320/26.)

Žádosti Gustava W-a, by byl jmenován spoluporučníkem nezletilcovým, ježto si to otec nezletilcův přál, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Rekurs jest ospravedlněný. Ustanovení §u 211 posledního odstavce první věty obč. zák., že při volbě spoluporučníka jest nejprve vzíti zřetel na prohlášenou vůli otcovu, odpovídá předpisu §u 196 obč. zák. o povolání k poručenství závětí, to jest, že poručenství náleží především tomu, koho otec k tomu povolal. Musí se proto povolání to státi některým ze způsobů prohlášení poslední vůle v §u 577 obč. zák. předepsaných. Zůstavitel platného pořizení nezanechal a nemohl proto také platně prohlásiti vůli, v §u 211

posledním odstavci první větě obč. zák. naznačenou, o osobě spoluporučnicka svého dítěte. Zůstavitelovo přání, třebaš prvním soudcem bezvadně zjištěné, nemůže nahraditi nedostatek platného prohlášení oně zůstavitelovy vůle. Bylo proto podle druhé věty posledního odstavce Šu 211 obč. zák. hleděti při volbě spoluporučnicka na návrh spoluporučnice, matky dítěte, vyslovivši se pro svého otce.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud poukázal sice správně k tomu, že ustanovení Šu 211 poslední odstavce obč. zák., že při volbě spoluporučnicka jest nejprve vzíti zřetel na prohlášenou vůli otcovu, odpovídá předpisu Šu 196 obč. zák. o povolání k poručenství poslední vůlí otcovou, to jest, že poručenství náleží především tomu, koho otec povolal, ale neprávem usoudil, že povolání toto musí se proto státi některým ze způsobů prohlášení poslední vůle v Šu 577 obč. zák. uvedených. Není pro tento právní názor opory v zákoně, v němž forma povolání není předepsána. Proto postačí, jen když je vůle otcova prohlášena zcela určitě, úplně při smyslech, uváženě a vážně, bez nátlaku, podvodu a podstatného omylu (§§ 565, 869 obč. zák.) a když je přesně prokazatelná. Toť názor nejen závažné literatury, nýbrž i judikatury (srovnej Zeiller Comment. Sv. I. str. 421 a Glaser Unger čís. 11.620 a 12.029). Na tomto stavu nebylo ničeho změněno ani první novelou k obč. zák., kterou byl § 211 obč. zák. znovu upraven (§§ 27 a 29). Poněvadž zjistil i recursní soud, že otcova vůle ohledně spoluporučnickovy osoby prohlášena byla bezvadně, musí tato vůle býti splněna, neboť povolati svému dítěti spoluporučnicka jest otcovým právem, vyplývajícím z jeho moci otcovské.

Čís. 5977.

Zavázal-li se kupitel platiti předem, byl prodatel oprávněn zaslati zboží na dobírku. Zvýšené útraty dobírky postihují však prodatele.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1926, Rv II 51/26.)

Strany uzavřely smlouvu, dle níž se žalobkyně zavázala dodávati žalovanému cihly. Původně bylo ujednáno, že cihly mají býti zaplacený nejdéle do 14 dnů od dodání faktury, později bylo to změněno tak, že žalobkyně má dodávati žalovanému cihly jen proti zaplacení napřed. Žalobkyně zaslala po té žalovanému na dobírku tři vagony cihel, žalovaný odepřel dobírku vyzvednouti, pročež žalobkyně prodala cihly prostřednictvím obecního úřadu. K žalobě o zaplacení kupní ceny za dodané tři vagony a náhradu výloh dobírky procesní soud první instance přiznal žalobci kupní cenu. Odvolací soud k odvolání žalované napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.